

Модул 1

Въведение в социалното предприемачество

Тема 2

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Starting Up Young Social
Entrepreneurship

Как се управлява социално предприятие?

Някои хора се чудят дали има разлика в управлението на социално предприятие и традиционен бизнес. Тъй като социалните предприятия са съвсем нови, все още има някои въпроси как да се управляват. Въпреки това, както във всяка организация, доброто управление започва на ниво бордове (Съвет на директорите, общо събрание)

Социалното предприятие може да бъде регистрирано под различна форма – ЕООД, АД, ООД, ЕТ, НПО, Кооператив и т.н.

Основните изисквания за управление на едно социално предприятие не се различават от другите организации, независимо дали са с цел печалба или не. Всички тези организации имат управителни съвети или събрание.

Целта на борда е да следи изпълнението на целите, да работи, за да може предприятието «да постигне своите социални и екологични цели», докато реализира печалба за реинвестиране в организацията.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

S

U

Y

S

E

Starting Up Young Social
Entrepreneurship

Как се управлява социално предприятие?

Съставът на борда изисква комбинация от предприемачи, бизнес специалисти и специалисти по социални въпроси. Мултидисциплинарен екип.

Съветът може да бъде съставен от приятели, както и от общо събрание.

Философията на едно социално предприятие е, че управлението му и неговото ръководство, както и неговото имущество, трябва да бъде демократично и прозрачно. В процеса на вземане на решения вземат участие и заинтересованите страни (хора, които се интересуват от бизнеса). Заинтересованите страни са работниците, доставчиците, други граждански организации, бенефициенти, клиенти и др.

Управителните съвети и общите събрания играят решаваща роля в успешното СП, защото те осигуряват стратегическо направление. Стратегическата посока е ход на действие (пътна карта), планиране, насоки и основни елементи, които водят до постигането на целите на дадена организация.

Така че в СП можем да намерим различни модели на управление

1. Такива, в които съветът на директорите се състои от професионалисти и собствениците, чиято единствена отговорност е вземането на решения.
2. Такива, в които съветът на директорите е смесен. Той се състои от заинтересовани страни и други професионалисти.
3. Такива, които нямат съвет на директорите и вземането на решения се взема чрез събрания, където заинтересованите страни и всички хора са свързани с СП.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Starting Up Young Social
Entrepreneurship

Как се управлява социално предприятие?

Без значение формата на управление, управленските отговорности са следните:

- Задаване и следене изпълнението на мисията на организацията, стратегиите, ценностите и целите (социални, екологични)
- Формулиране на подходящ стратегически план – да се види какво и кога искаме да се изпълни.
- Одобряване и преглед на основните програми и услуги, осъществявани от организацията.
- Разпределение на източниците и подsigуряване на икономическа устойчивост.
- Подкрепа и преценка на хората, които ще ръководят и носят отговорност.
- Поддържане на интегритет – искреност, справедливост, независимост, липса на конфликт на интереси.
- Пазене и популяризиране добрата репутация на СП.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Starting Up Young Social
Entrepreneurship

Как се ръководи социално предприятие?

Управлението на социално предприятие обикновено се осъществява от лидер (социален предприемач) или екип от ръководители. Лидерите / ръководителите имат способността да ангажират и мотивират своите екипи, като създадат организационна рамка, която наистина насърчава социалните промени. Лидерите / мениджърите работят социалното предприятие да расте и да се утвърди на социалния пазар. Обикновено мениджърът или мениджърският екип търсят социални, екологични или икономически проблеми и с предприемаческия си дух разработват проект за решаването им. Лидерът / мениджърът гарантира, че социалното предприятие е добре управлявано за да постига целите си чрез механизми за координация.

Координационният механизъм може да приема различни форми:

1. Може да бъде една личност, която поема роля на главен координатор да спомага системата да работи правилно.
2. Може да бъде децентрализирана, координаторите са ангажирани спрямо специфични сфери. Всички трябва да са запознати със задачите, които всеки трябва да свърши и да могат да работят съвместно.

Starting Up Young Social Entrepreneurship

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

S

U

Y

S

E

Как се управлява социално предприятие?

Ако е малко СП хората, които работят в него обикновено се координират по между си без да имат нужда от лидер/ мениджър. Организират се на малки групи.

Независимо от това, лидерите в СП са склонни да поемат ролята на мениджъри. Ръководител, който управлява, осигурява на своите екипи структури и системи, за да им покаже посоката. Лидерът / управителят разпределя задачите и дава насоки на екипа. Още в самото начало вземането на решения се поема лидерът. Ако лидерът / мениджърът е добър мотиватор, служителите ще го следват, за да постигат целта, която са задали. Важно е мениджърите да развият у екипите отдаденост.

Някои черти на добрите лидери:

- Скромното поведение - създава непретенциозна връзка със служителите
- Лидерство със солидна етика (надеждни лидери)
- Силна социална отдаденост. Да предизвиква и реализира социални промени
- Прави всичко предприятието да работи добре с ангажиране на добър екип.
- Показва уважение и загриженост към екипа си
- Упълномощяване на лидерство. Окуражава независими действия и индивидуалното развитие на служителите и постигането на общо съгласувани цели.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Starting Up Young Social
Entrepreneurship

Как се управлява социално предприятие?

Лидерът / мениджър осигурява добра система за управление, която да се адаптира към промените и новите нужди, както и към растежа (ако има такъв) на СП. Мениджърът развива лоялни връзки със служителите.

След като социалното предприятие се движи и се развиват взаимоотношенията, е време ръководителят да делегира на останалите служители права. Като се довери на членовете на екипа, допринася за овластяването и развитието на потенциала на служителите, така че те да започнат да поемат отговорност за някои управленски задачи. Мениджърът, който стартира СП, го води отначало и подготвя другите служители за координирането на задачите.

Как управлява

- Знае как да отговори на нуждите на СП с бюджета, с който разполага
- Обучава така служителите, че да гарантира мисията, визията и ценностите на СП
- Знае как да делегира на служителите изпълнението на проектите, докато лидерът остава на по-стратегическо ниво.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Starting Up Young Social
Entrepreneurship

Как се финансира социално предприятие?

Социалните предприятия могат да бъдат финансирани по различни начини: с **публични** или **частни** пари.

Частни: Някои от най-известните частни източници на финансиране са:

- Crowdfunding (Краудфъндинг)
- Crowdlending (Краудлендинг)
- Етични банки
- Филантропски инвестиции
- Фондации

Публични:

- Агенции за местно развитие
- Публичната администрация: покани за проектни предложения, търгове (местни, регионални, национални, Европейски)
- Social Impact Bonds – SIB (Финанси за социално въздействие)

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

S

U

Y

S

E

Starting Up Young Social
Entrepreneurship

Как се финансира социално предприятие?

ЧАСТНО

Crowdfunding/ Краудфъндинг: това е тип на колективно събиране на суми за финансиране на дейности и проекти: Някои краудфъндинг платформи:

migranodearena.org, Pozible.com, Razoo.com, Teaming....

Crowdlending/ Краудлендинг: много инвеститори финансират един проект. Има определени „пазари“, където инвеститорите и социалните предприятия се срещат.

Етични банки: Банки, които финансират социални и еко проекти, както и социални предприятия. Някои от тях са *Fiare, Oikocredit, Triodosbank...*

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Starting Up Young Social
Entrepreneurship

Как се финансира социално предприятие?

Фондации: *Good.bee*: ERSTE Foundation and Ashoka са създали финансова услуга за хора с ниски доходи, които да имат достъп до кредити за стартиране.

Филантропско финансиране: Може да включва даровство, инвестиции и други видове за подкрепа на социални предприемачи.

ПУБЛИЧНИ

Местни агенции за развитие: предоставят услуги като социални инкубатори, както и финансиране на тези проекти, които са в интерес на общностното благополучие и за най-уязвимите групи.

Публична администрация: покани за проектни предложения и търгове (договори за услуги)

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

S

U

Y

S

E

Starting Up Young Social
Entrepreneurship

Насоки за по-нататъшно обучение и подкрепа

Други източници на финансиране

Договори за социално въздействие:

Това е договор между публичния сектор и социалното предприятие, в което публичните администрации се ангажират да плащат за по-добри социални услуги със социален положителен ефект, които водят до икономии в публичния сектор. Целта е да се преодолее социалното изключване чрез услугите, предлагани от социалните предприятия. Договори за социално въздействие могат да бъдат и публично-частни или частни.

Една от целите на социалните предприятия е да създадат екосистема със социална стойност, която публичната администрация признава. Така че последната купува продукти и наема услуги от тях. Това би означавало икономически принос за социалните предприятия, за да могат да продължат със своята социална мисия. Това е начин да се помогне на социалния пазар да се разширява.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Starting Up Young Social
Entrepreneurship

Този проект е финансиран от Европейския съюз чрез програма Erasmus+ KA2 Strategic Partnerships

Disclaimer

"This presentation reflects the views only of the authors, and the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency and the European Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Starting Up Young Social
Entrepreneurship